

MOKYMASIS PER PATIRTĮ

"Pasakyk man – ir aš pamiršiu. Parodyk man – ir aš galbūt prisiminsiu. Įtrauk mane, ir aš suprasiu"

Konfucijus.

Nors pasibaigė projekto „Mokyklų bendruomenių, kultūros, švietimo įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų partnerystės tinklo kūrimas, diegiant inovacijas ugdymo procese“ (sutrumpintu pavadinimu – „093“) veikla, tačiau mūsų mokykla ir toliau aktyviai įgyvendinimo suplanuotas veiklas. Projekto komanda: mokyklos direktorė ir geografijos mokytoja metodininkė Saulė Venckūnienė, pavaduotoja ugdymui ir lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Edita Timukienė, istorijos ir pilietiškumo pagrindų mokytoja Audronė Navalinskienė, dorinio ugdymo mokytoja Audronė Januševičiūtė, biologijos mokytoja Audronė Grigienė, lietuvių kalbos mokytoja Vaida Vaitaitytė, muzikos mokytoja Auksinija Križinauskienė, informacinių technologijų mokytoja Asta Paplauskienė, dailės ir technologijų mokytojai Vitalija Pociūnienė ir Eimantas Lapeikis bei 24 IX-X klasių mokiniai.

Šio projekto dėka mokytojai suvokė, kad perduoti žinias mokiniams galima ir įkvepiančiomis patirtimis, ir keliaujant, ir klausant koncertų, ir žiūrint spektaklius, ir sulaukiant svečių klasėje, ir eksperimentuojant, ir „nerimtai dirbant“, ir netradiciškai „sėdint“, ir nesilaikant tradicinių 45 minučių pamokos trukmės. Netradicinių pamokų metu mokiniai pamatė, kad įgyti žinių ir įgūdžių jie gali kasdieniniame gyvenime, kasdienėje aplinkoje.

Mokykla 55 integruotų pamokų ir neformaliojo ugdymo užsiėmimų metu nuolat naudojo mokymo priemones, gautas pagal projektą, daugiafunkcinį spausdintuvą, magnetofoną, diktofoną, skaitmeninį foto aparatą. Mokiniai pagilino savo kompetencijas: tautinio identiteto, strateginio planavimo, lyderystės, debatų, procesų valdymo srityse.

1 pav. Susitikimas su psichologe Ž. Skupaite

Mokykloje buvo įsteigtas klubas „Kai nieko nesinori daryti“, kuriam vadovavo biologijos mokytoja A. Grigienė. Užsiėmimų metu mokiniai susitiko su psichologe Ž. Skupaite, kunigu R. Skrinsku, LEG lektoriumi K. Vingiliu, laikraščio „Žalioji Lietuva“ vyr. redaktoriumi R. Braziuliu. „Kūrybinių partnerysčių“ komanda. Atliko tyrimą apie patyčių paplitimą mokykloje. Inicijavo ir organizavo projektą „Naktis mokykloje“, „Šimtadienį“, „Savaitę be patyčių“, „Bangą per Nemunėlio Radviliškį“, atsisveikino su „Mažojo princo planeta“,

vasaros atostogų metu kartu su vietos bendruomene stovyklavo archeologinėje edukacinėje stovykloje „KAS. Kaip atrasti save“ bei stovykloje „KAD. Keliaujančios architektų dirbtuvės“.

Integruotų lietuvių kalbos, istorijos, muzikos pamokų metu (mokytojos A. Navalinskienė, A. Križinauskienė, V. Vaitaitytė, E. Timukienė) mokiniai minėjo istorines datas: sausio 13 - ają, Vasario 16 – ają, Kovo -11 ają,

2 pav. Stovykla „KAD“

Tolerancijos dieną, žydų genocido dieną, lankėsi Nemunėlio Radviliškio žydų kapinėse, aplankė Nepriklausomybės akto signataro J. Šerno gimtinę ir kapavietę. Vedė pamoką – konkursą, skirtą rašytojui Jonui Mekui. Organizavo skaitymo balsu pamokas, rinko geriausią metų knygą. Dalyvavo edukacinėje programoje „Skaitanti mokykla“.

3 pav. Integruota pamoka „Mano svajonių miestelis“

Dalyvavo tarmių metams skirtame renginyje Biržų pilyje „Ku tuje?“. Lankėsi Biržų kultūros centro spektakliuose. Rašė epistolinius rašinius „Kokią reikšmę mano gyvenime turi vanduo?“. Nugalėtoju tapęs penktokas Kasparas Vaitaitis su lietuvių kalbos mokytoja E. Timukiene lankėsi Vilniuje, susisiekiimo ministerijoje, bei pašto skirstymo departamente. Mokiniai su lietuvių kalbos mokytojomis parengė „Padėkos vakaro“ literatūrinę

kompoziciją „Svajonių miestelis“, organizavo miestelio eglutės įžiebimo šventę. Keliavo Adolfo Sabaliausko Žalios Rūtos gimtaisiais takais, mokėsi tarmiškų jų tekstų, penktokė Ž.

Kondrotaitė savo iškalbingu tarmišku tekstu pradėjo Biržų miesto šventę. Minėdami knygnešio dieną, mokiniai susitiko su Biržų viešosios bibliotekos direktoriumi V. Muraliu, kuris supažindino su kraštiečio, knygnešio, Jurgio Bielinio, gyvenimu spaudos draudimo laikotarpiu. Bendradarbiaudami su miestelio ir mokyklos bibliotekomis, susitiko su rašytoja B. Lukošiu (Teta Beta), kuri pristatė savo kūrybą.

Muzikos pamokų metu (mokytoja A. Križinauskienė) mokiniai susipažino su įvairių epochų savo krašto muzika, šokiais, susitiko su vietos žmonėmis, išmanančiais liaudies kūrybą. Pasikvietę į svečius šokio kolektyvą „Raitytinis“ ir jų vadovę D. Kalkienę, mokėsi šokti kadrilį, valsą, polką. Po šių pamokų net 5 devintokai vaikinai pradėjo lankyti Biržų kultūros centro tautinių šokių kolektyvą „Raitytinis“, dalyvavo tarptautinėje folkloro šventėje Skaistkalnėje „Pavasaris Šemberge“. Šokių – muzikos pamokų metu įgytus gebėjimus mokiniai parodė svečiams iš Portugalijos bei Latvijos

Istorijos pamokų metu (mokytoja A. Navalinskienė) su mokiniais parengė parodą

4 pav. Istorijos pamoka Biržų girioje

„Karas po karo: ginkluotas antisovietinis pasipriešinimas“. Ne viena pamoka vyko mokyklos muziejuje, mokyklos ir miestelio bibliotekose, Biržų „Sėlos“ muziejuje, kur mokiniai ieškojo informacijos apie „Šiaurės karo“ padarinius Biržų rajone, Biržų pilies svarbą, kunigaikščius Radvilas ir jų moteris, domėjosi spaudos draudimo laikotarpiu, partizaniniu judėjimu, tremtimi ir rezistencija, biržiečių namų apyvokos daiktais, kraitiniais baldais.

Mokykloje lankėsi Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, istorijos mokytoja metodininkė M. Jonėnaitė, kuri domėjosi Nemunėlio Radviliškio mokyklos istorija. Minint 1863 metų sukilimo 150-ąsias metines mokiniai dalyvavo žygyje sukilimo Biržų girioje takais.

Dailės ir technologijų pamokų metu (mokytojai V. Pociūnienė ir E. Lapeikis) mokiniai mokėsi linijinės ir spalvinės perspektyvos, proporcijos ir stilizacijos sąlygiškumą, kultūrinės atminties perteikimo būdų, tautodailės ir tradicinių amatų panaudojimo. Įkvėpti Biržų „Sėlos“ muziejaus edukacinės pamokos apie tautodailę, sukūrė galutinį produktą - „stalėlį gėlėms“, kurį devintokas L. Marusovas pristatė rajoninėje technologijų olimpiadoje ir pelnė pirmąją vietą.

5 pav. Galutinis technologijų pamokų produktas - „Stovėlis gėlėms“

Daug geografijos pamokų (mokytoja S. Venckūnienė)

6 pav. Geografijos pamoka Biržų girioje

vyko gamtoje, mokiniai analizavo kaimo ir miesto gyventojų skirtumus, gyvenviečių tipus, Biržų kraštovaizdį, atliko tyrimus apie Nemunėlio Radviliškio gyventojus, klimatą, orus, surinko daug duomenų ir parengė vietos topografinį žemėlapi, dalyvavo edukacinėje programoje „Geografinių informacinių sistemų panaudojimas ugdymo procese“, mokėsi orientavimosi vietovėje pradmenų. Bendradarbiaudami su Latvelių girininkijos girininku

A. Trybe, mokiniai nagrinėjo Biržų girios augaliją, gyvūniją, vandenių ypatumus. Parengė projektą „90 paukščių pavasarių“.

Pilietiškumo pagrindų pamokų metu (mokytoja A. Navalinskienė) mokiniai diskutavo, ar šiuolaikinis jaunimas myli Lietuvą? Policijos nuovadoje sužinojo, kokios yra žmogaus laisvės ir teisės. Svarstydami savivaldos temą, lankėsi Nemunėlio Radviliškio seniūnijoje, susitiko su seniūnu G. Kubiliumi, kuris pristatė seniūnijos funkcijas, specialistus, atsakė į mokiniams rūpimus klausimus, išklausė pasiūlymų. Kalbėdami apie žiniasklaidą ir Biržų rajono

laikraščius, bendradarbiavo su UAB „Rygveda“ Biržų kabelinės televizijos redaktore A. Dumbrauskiene bei „Biržiečių žodžio“ redaktore J. Bagdoniene, kurios pristatė žiniasklaidos specifiką.

Dar vieni metai po projekto - tai įvairiapusiškas laikas, praleistas kartu su kolegomis, pažįstant kiekvieną iš kitos pusės negu įprasta, formuojant pasitikėjimu grįstą tarpusavio atmosferą ir vertybes. Mokinių nuomone, pamokos tapo įdomesnės ir įvairesnės, buvo susietos su praktiniais mokymais. Mokiniai įgijo daug naudingos patirties, turėjo galimybių apsilankyti netradicinėse edukacinėse aplinkose, susitikti su įvairių įstaigų ir organizacijų specialistais, atstovais, atsirado galimybė ugdyti(s) toleranciją „kitokiems“. Dabar, atvykus svečiams, projekte dalyvavusių klasių mokiniai savo pasakojimais apie Velniapilį, Madamos duobę ar dvarininkę Grotužienę nesusileidžia patyrusiems gidams, o kad pasakojimai neprailgtų, užtraukia savo kraštui žinoma dainą ar sušoka liaudies šokį.

*Edita Timukienė,
projekto koordinatore,
Biržų rajono
Nemunėlio Radviliškio pagrindinė mokykla*